

نقش تعاونی روستایی در توسعه پایدار روستایی با تاکید بر کار آفرینی

فاطمه جوانبخت^۱، فریبا جوادی^۲

۱- دانشجوی سابق کارشناسی ارشد مدیریت کشاورزی، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشگاه تبریز.

* مسئول مکاتبه Email: javanbakhtfatemeh4@gmail.com

۲- دانشجوی سابق کارشناسی ارشد مدیریت کشاورزی، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشگاه اردبیل محقق.

Email: Fjavadi.577@gmail.com

چکیده

فرآیند توسعه پایدار روستایی به عوامل و شرایط مختلفی بستگی دارد که یکی از مهمترین عوامل آن، توسعه تعاونی‌ها بوده که می‌تواند همگام با سیاست‌های دولت در بهبود شرایط کار، زندگی، تولید، ارائه خدمات، ارتقاء سطح درآمد و وضعیت اجتماعی مردم روستا نقش مؤثری ایفاء نماید. پژوهش حاضر نیز در همین راستا انجام پذیرفته است. نوع تحقیق کاربردی و روش مورد استفاده توصیفی - تحلیلی و برای گردآوری اطلاعات از مطالعات کتابخانه‌ای بهره گرفته شده است. یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که تعاونی‌های روستایی با تعیین قیمت مناسب برای محصولات کشاورزی، استفاده صحیح و توزیع عادلانه منابع و فرصت‌ها، تامین عوامل تولید کشاورزی برای روستائیان در راستای توسعه پایدار می‌توانند بسیار موثر باشند. همچنین تعاونی‌های روستایی، یکی از ساختارهای مناسب جهت جذب کارآفرینان در کشور است.

واژه های کلیدی: تعاون روستایی، توسعه پایدار، شرکت‌های تعاونی، کارآفرینی.

مقدمه

طبق اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نظام اقتصادی کشور بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی استوار گردیده است [۲۱]. شرکت‌های تعاونی روستایی در اجرای آسانتر و سریع‌تر برنامه های توسعه روستایی با استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود در آنها، و با تضمین حضور و توسعه مشارکت روستائیان و عدم تمرکز در برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها، نقش ارزنده‌ای در تحقق سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و در نهایت توسعه یکپارچه روستایی دارند [۹].

با توجه به ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های توسعه بخش تعاون و لزوم بهره‌گیری از ساز و کارهای مناسب برای توسعه از یک سو و کارایی و اثر بخشی کارآفرینی بسان یک راهبرد توسعه‌ای از دیگر سو، تلفیق راهبرد توسعه کارآفرینی در بخش تعاونی یا هم‌افزایی نهضت تعاونی با راهبرد توسعه کارآفرینی، ساز و کار راهبردی مناسب برای توسعه بخش تعاون کشور بر پایه کارآفرینی بنظر می‌رسد [۱۸]. تعاونی‌ها درآمد و سرمایه جمعیت فقیر نواحی روستایی را ارتقاء

بخشیده و موجب می‌شود تا درآمد روستائیان افزایش یابد و حصول به امنیت غذایی و توسعه پایدار تسهیل گردد [۱۶].

در زمینه تعاونی روستایی و کارآفرینی در تعاونی‌های روستایی مطالعات زیادی صورت گرفته است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌شود. اکبرپور دباغی [۸] در پژوهشی که به منظور بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی شرکت‌های تعاونی استان آذربایجان شرقی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که پنج شاخص برون سازمانی به عنوان عوامل موثر بر توسعه کارآفرینی شناخته شدند که از بین آنها، دو عامل سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، و تسهیلات و کمک‌های مالی و غیر مالی دارای بیشترین تاثیر بودند. دنیائی و همکاران [۱۲] در پژوهشی که به منظور بررسی عوامل موثر بر تقویت و توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های کشاورزی استان زنجان انجام دادند، دریافتند که ارائه حمایت‌های مالی و مالیاتی، اصلاح قوانین و مقررات بانکی و سازگار نمودن آن با شرایط کار آفرینان و تدوین سند ملی توسعه کارآفرینی مهمترین عوامل در تقویت کارآفرینی در تعاونی‌های نام برده به شمار می‌آیند. همچنین نتایج تحقیق حاکی از این بود که بین نمره کارآفرینی مدیران تعاونی و تحصیلات هیئت مدیره و همچنین بین نمره کارآفرینی و موفقیت تعاونی‌ها و تعداد کل اعضای تعاونی ارتباط معنی‌دار وجود دارد. قیاسی و همکاران [۲] با بررسی عوامل مؤثر بر کارآفرینی در تعاونی‌های کشاورزی ایران، نشان داده‌اند که حتی در کشورهای توسعه یافته نیز تعاونی‌ها نقش مهمی در اقتصاد روستایی دارند و مدل بسیار موفق هستند که نقش مهمی در سازمان‌دهی سرمایه‌های کوچک کشاورزان خرده‌پا، استفاده بهینه از منابع محدود آنها و بالآخره افزایش درآمد آنها دارند.

مقصودی و همکاران [۳] در تحقیقی که در مورد تعاونی‌های تولید کشاورزی در استان خوزستان انجام دادند دریافتند که توسعه کارآفرینی در تعاونی‌های نام برده نیازمند آموزش در زمینه‌های مدیریت خطر، خلاقیت، بازاریابی، ثبت ایده‌های جدید و نیز مالکیت اخلاقی می‌باشد. سرنیواسا و پرایادارشیننی [۴] بر ناتوانی مؤسسات اعتباری رسمی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار روستایی می‌پردازد و بر ضرورت اتخاذ رویکرد تعاونی‌های اعتبار روستایی به عنوان یک رویکرد تکمیلی جهت دستیابی به اهداف توسعه تاکید